

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
मंगळवार, दिनांक १७ डिसेंबर २०१९
(दुपारी १२-०० वाजता)

एक : कागदपत्र सभागृहासमोर ठेवणे -

संसदीय कार्य मंत्री : विधानपरिषदेच्या सन २०१९ च्या दुसऱ्या (पावसाळी) अधिवेशनात दिनांक १७ जून, २०१९ ते २ जुलै, २०१९ या कालावधीत मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री महोदयांनी विधानपरिषद सभागृहात दिलेल्या एकूण ३५ आश्वासनांची यादी, तसेच सन २०१९ चे दुसरे (पावसाळी) अधिवेशन संस्थगित झाल्यानंतर, पूर्तता करण्यात आलेल्या एकूण ४२७ आश्वासनांच्या पूर्ततेची विवरणपत्रे यादीसह सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

दोन : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

तीन : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(१) श्री. गोपीकिसन बाजोरिया, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"अकोला (शिवणी) विमानतळाच्या विस्तारीत धावपट्टीचा प्रश्न अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असणे, सदर धावपट्टीकरिता कृषी विद्यापीठाची जमीन हस्तांतरित करण्यात आलेली असतानाही सदर विमानतळाच्या धावपट्टी विस्तारीकरणाकरिता अतिरिक्त जमिनीच्या भूसंपादनाची आवश्यकता असणे, अतिरिक्त जमिनीचे भूसंपादन व इतर आवश्यक बाबींकरिता अंदाजित मुल्य रु.७८,९९,८६,८३६/- ची असलेली आवश्यकता, सदर प्रकरणी उपअधिक्षक भूमि अभिलेख, अकोला यांचेकडून दिनांक २१ जानेवारी, २०१९ रोजी संयुक्त मोजणी अहवाल प्राप्त होणे, सद्यःस्थितीमध्ये शासनाने कृषी विद्यापीठाकडून हस्तांतरित केलेल्या जमिनीवर काम सुरु करण्याची आवश्यकता, विदर्भातील ७५ वर्षे जुने अकोला (शिवणी) विमानतळ अद्यापही उपेक्षित असणे, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, उक्त विमानतळाच्या धावपट्टीचा प्रश्न तात्काळ

निकाली काढण्याकरिता शासनाने युध्दपातळीवर अतिरिक्त जमीनीचे भूसंपादन व इतर आवश्यक बाबींकरिता अंदाजित मुल्य रु.७८,९९,८६,८३६/- ची आवश्यक असलेली रक्कमेची तरतूद करुन अनेक वर्षांपासून प्रलंबित असलेल्या विमानतळाच्या धावपट्टी विस्तारीकरणाचा मार्ग मोकळा करण्याबाबत शासन स्तरावर करावयाची कार्यवाही व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(२) **सर्वश्री रामनिवास सिंह**, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **गृह मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील अँटॉप हिल येथील पोलिस ठाण्यात चौकशीसाठी गेलेल्या विजय हृदयनारायण सिंह, वय वर्षे २६, यांचा पोलिस ठाण्यातील पोलिसांनी केलेल्या मारहाणीत मृत्यू झाल्याची घटना माहे ऑक्टोबर, २०१९ मध्ये वा त्यासुमारास उघडकीस येणे, सायन कोळीवाडा येथे राहणारा विजय सिंह हा मेडिकल रिप्रेझेंटेटिव्ह म्हणून काम करत असणे, वडाळा येथील पेट्रोल पंपावर झालेल्या वादावरुन त्याला चौकशीकरिता पोलिस ठाण्यात बोलाविण्यात येणे, चौकशीसाठी आलेल्या विजय सिंह याला पोलिसांनी केलेल्या बेदम मारहाणीमुळे त्यांचा झालेला मृत्यू, चौकशीदरम्यान तरुणाचा मृत्यू झाल्याने अँटॉप हिल परिसरात झालेल्या संतापाच्या उद्रेकात रास्ता राको, दगडफेक करण्यात येणे, हिंसक झालेल्या जमावाला पांगविण्यासाठी पोलिसांनी केलेला लाठीमार, सदर प्रकरणी सखोल चौकशी होण्याची नितांत आवश्यकता, यासंदर्भात झालेल्या सीआयडी चौकशीचा अहवाल अद्याप आलेला नसणे, सदर प्रकरणाची चौकशी निष्पक्षपणे करण्याची होत असलेली मागणी, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, विजय सिंह यांच्या मृत्यूस जबाबदार असणाऱ्या पोलिस अधिकाऱ्याविरुद्ध कठोर कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(३) **डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे**, सर्वश्री विजय ऊर्फ भाई गिरकर, रामनिवास सिंह, प्रविण दरेकर, श्रीमती स्मिता वाघ, सर्वश्री रमेशदादा पाटील, नागोराव गाणार, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **गृह मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यात महिलांवरील अत्याचारामध्ये झालेली वाढ, मागील पाच वर्षात महिलांवरील हिंसाचाराच्या घटनांमध्ये जवळपास ३३ टक्क्यांनी झालेली वाढ, परिणामी महिला असुरक्षित होणे, महिलांच्या अत्याचाराच्या

सरासरी घटना पाहता सन २०१५ मध्ये दर महिन्याला ४०० तर सन २०१६ मध्ये दर महिन्याला सरासरी ४३१ तर २०१७ मध्ये दर महिन्याला ४५२ आणि यावर्षी ऑक्टोबरपर्यंत सरासरी ५३३ पर्यंत महिला अत्याचारात झालेली वाढ, या घटनांमध्ये बलात्कार, अत्याचार, अपहरण, हुंडयावरून होणारे अत्याचार, विनयभंग, छेडछाड, मानसिक-शारिरिक अत्याचाराच्या घटनांचा समावेश असणे, याचबरोबर अल्पवयीन मुलींवर होणाऱ्या लैंगिक अत्याचाराच्या घटनांमध्ये तसेच महिलांवरील हिंसाचाराच्या घटनांमध्ये दिवसेंदिवस वाढ होत असणे आणि दुसरीकडे आरोपींना शिक्षा होण्याचे प्रमाण कमी होणे, परिणामी गुन्ह्यांमध्ये होत असलेली वाढ, याचबरोबर रेल्वे प्रवासात देखील महिलांना धक्काबुक्की, भांडणे, डब्यावर दगडफेक, अश्लील चाळे, विनयभंग अशा घटनांना सामोरे जावे लागत असणे, सदर गुन्हे कमी करण्याकरिता शासनाने अशा घटनांचे निकाल जलदगतीने न्यायालयात करण्याबाबत कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, तसेच जनजागृती मोहिम राबविणे, महिलांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने रेल्वे डब्यात पूर्णवेळ पोलिस तैनात करण्याची आवश्यकता, महिलांवरील अत्याचाराच्या घटना फास्टट्रॅक न्यायालयात निकाली काढण्याची नितांत आवश्यकता, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, महिलांवरील अत्याचारास आळा बसण्याच्यादृष्टीने शासनाने ठोस कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(४) **सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे**, हेमंत टकले, अनिकेत तटकरे, श्रीमती विद्या चव्हाण, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रांतर्गत असलेल्या आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंडवर कचरा टाकणे बंद करण्याचे आदेश न्यायालयाने दिल्यानंतर न्यायालयाच्या आदेशानुसार २०१६ पासून आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड शास्त्रोक्त पद्धतीने बंद करण्याचे सुरु असलेले काम आजमितीस अपूर्णावस्थेत असल्याची परिस्थिती, न्यायालयाच्या आदेशानुसार कल्याण-डोंबिवली महापालिकेच्या कार्यक्षेत्रात १२ ठिकाणी शास्त्रोक्त भरावभूमी तयार करण्याचा निर्णय घेतलेला असतानाही ते न करता आधारवाडी येथे खत तयार करण्याऐवजी कचरा डम्पिंग करण्याचा सर्रासपणे

होत असलेला प्रकार, या डम्पिंग ग्राऊंडची क्षमता संपलेली असल्यामुळे आता येथील कचऱ्याचे डोंगर लागूनच असलेल्या खाडीत कोसळत असल्यामुळे मोठ्या प्रमाणावर वाढलेले जलप्रदूषण, दिनांक ८ जुलै, २०१९ रोजी तत्कालीन मुख्यमंत्र्यांसोबत कल्याण शहरातील जागरूक नागरिकांच्या शिष्टमंडळाबरोबर झालेल्या बैठकीत मा. मुख्यमंत्र्यांनी आयुक्त, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांचेशी चर्चा करून दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१९ रोजीची अंतिम मुदत देऊन तद्नंतर आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड कचरा टाकण्यासाठी बंद करण्याबाबत आदेश दिलेले असणे व या दिवसापर्यंत आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड बंद न झाल्यास महापालिकेचे संबंधित सर्व अधिकारी व कर्मचारी यांचे वेतन थांबविण्याबाबत प्रधान सचिव नगरविकास-२ यांना सूचित केलेले असणे, सदरहू आदेशाची मनपाने अंमलबजावणी न केल्याने पुन्हा जागरूक नागरिक संस्थेने १७ सप्टेंबर, २०१९ रोजी तत्कालिन मा.मुख्यमंत्री, प्रधान सचिव, नगरविकास व आयुक्त कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांना निवेदन देऊन १७ सप्टेंबर, २०१९ पर्यंत आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड बंद झालेले नसून, ओल्या व सुक्या कचऱ्याचे वर्गीकरण अद्यापही सुरु झाले नसल्याचे निदर्शनास आणून देऊन संबंधित सर्व अधिकारी कर्मचारी यांचे वेतन बंद करण्याची केलेली मागणी, त्यानंतरही आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड अद्याप बंद झालेले नसताना कोणतीही ठोस कारवाई झालेली नसल्याने सरकारच्या भूमिकेविषयी येथील नागरिकांमध्ये निर्माण झालेले संतापाचे वातावरण, आधारवाडी डम्पिंग ग्राऊंड तातडीने बंद करण्याबाबत शासनाने करावायची ठोस कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (५) **सर्वश्री शरद रणपिसे**, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. सुधीर तांबे, आर्कि. अनंत गाडगीळ, डॉ. वजाहत मिर्झा, सर्वश्री अमरनाथ राजूरकर, मोहनराव कदम, हरिसिंग राठोड, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील कुलाबा ते सीप्लॅन या मेट्रो-३ प्रकल्पाची कारशेड सन २०१५ मध्ये आरे वसाहतीत उभारण्याचे प्रस्तावित करण्यात आलेले असणे तरी राज्य शासनाने नेमलेल्या त्रिसदस्यीय समितीने सदर मेट्रो कारशेडसाठी कांजूरमार्ग येथे जागा सुचविलेली असणे, मेट्रो कारशेडसाठी आरे कॉलनीतील

सुमारे २७०० वृक्ष कापण्यास देण्यात आलेली मंजूरी, त्यापैकी हजारो झाडांची ऑक्टोबर, २०१९ च्या पहिल्या आठवड्याच्या सुमारास करण्यात आलेली कत्तल, त्यामुळे पर्यावरणावर मोठा परिणाम होणार आहे या व अन्य विविध कारणांमुळे पर्यावरणवादी यांसह समाजाच्या विविध स्तरातून आरे प्रकल्पात उभारावयाच्या मेट्रो कारशेड प्रकल्पास तीव्र स्वरूपाचा करण्यात आलेला विरोध, त्यासाठी अनेकवेळा झालेली आंदोलने, त्यातील आंदोलकांची मोठ्या प्रमाणात करण्यात आलेली अटक, यामुळे निर्माण झालेले स्फोटक वातावरण, आरे वसाहतीत मेट्रो कारशेड उभारण्यास होत असलेला तीव्र स्वरूपाचा विरोध, पर्यावरणावर होणारा परिणाम व तेथील वन्य जीवांचा विचार करण्याची गरज इत्यादी बाबींमुळे आरे वसाहतीत उभारावयाच्या कारशेड प्रकल्पास दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१९ रोजी स्थगिती दिलेली असणे, मात्र कारशेड प्रकल्प अन्य ठिकाणी उभारण्याचा त्वरीत निर्णय न झाल्यास मेट्रो प्रकल्पाच्या खर्चात सुमारे पाच हजार कोटी रुपयांची वाढ होण्याची व्यक्त झालेली शक्यता, कारशेड कांजूर मार्ग येथे किंवा गोरेगाव येथील परेड ग्राऊंड येथे उभारण्याची आता होत असलेली मागणी, तसेच आरेला जंगल म्हणून घोषित करण्याची होत असलेली मागणी, या एकूणच प्रकरणी त्वरीत निर्णय घेण्याची गरज व यावरील शासनाची प्रतिक्रिया."

(६) **सर्वश्री प्रविण दरेकर**, गिरीशचंद्र व्यास, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, नागोराव गाणार, प्रसाद लाड, निलय नाईक, सदाशिव खोत, सुजितसिंह ठाकूर, डॉ.परिणय फुके, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **नगरविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्य शासनाने नुकतेच आरे कॉलनीतील झाडे तोडण्याला स्थगिती देऊन झाडे तोडण्याच्या विरोधात आंदोलन केलेल्या आंदोलकांवरील गुन्हे मागे घेण्याचा तसेच नाणार प्रकल्पामुळे होणारे प्रदूषण टाळण्याकरिता या प्रकल्पाला विरोध करणाऱ्या आंदोलकांवरीलही गुन्हे मागे घेण्याचे घेतलेले निर्णय, असे असतांना मुंबई शहर, उपनगरातील प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन माहुलमध्ये करण्यात येणे, पुनर्वसन केलेल्या माहुल परिसरात सेवा-सुविधांचा अभाव, वाढत्या प्रदूषणाने हैराण झालेले नागरिक हे न्यायालयात गेले असता माहुलवासियांना पर्यायी जागा वा घरभाडे देण्याचा उच्च न्यायालयाने निर्णय देऊनही अद्यापही या निर्णयाची अंमलबजावणी न होणे, सन २०१३ ते

जानेवारी, २०१९ या काळात सुमारे १११ माहुलवासियांचा मृत्यू होणे, या संदर्भात दिनांक २ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या सुमारास या प्रदूषणयुक्त माहुलवासियांनी पुनर्वसन करण्याची मा.मुख्यमंत्री यांच्याकडे केलेली मागणी, माहुलमध्ये अनेक लोक आजाराने ग्रस्त असून आजही माहुल गावामध्ये मेडिकल कॅम्प सुरु असणे, असे असतानाही माहुलवासियांना न्याय मिळत नसल्याने त्यांच्यामध्ये शासनाच्या विरोधात निर्माण झालेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

(७) **सर्वश्री आनंद ठाकूर, ख्वाजा बेग, रविंद्र फाटक, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे भूकंप पुनर्वसन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"दिनांक ११ नोव्हेंबर, २०१८ पासून डहाणू धुंदलवाडी भागात भूकंपाचा पहिला धक्का बसणे, त्यानंतर २४ नोव्हेंबर, २०१८, दिनांक २, ४ व ८ डिसेंबर, २०१८ रोजी २.९ ते ३.३ रिश्टर स्केल इतक्या तीव्रतेचे धक्के या भागात बसणे, दिनांक ३ नोव्हेंबर, २०१८ ते २ डिसेंबर, २०१९ पर्यंत भूकंपाला एक वर्ष २७ दिवस म्हणजे एकूण ३९५ दिवस पूर्ण होणे, तसेच या संपूर्ण परिसरात अनेक सौम्य स्वरूपाचे भूकंपाचे धक्के वारंवार बसल्याने डहाणू तालुक्यातील बहुतांश रहिवाशांनी स्थलांतर करणे, धुंदलवाडी, तलासरी, डहाणू, कासा, वंकास, कवाडा, उधवा, वडवली, आंबोली आदि गावांत भूकंपाच्या धक्क्याने नागरिकांचे जीव संकटात असणे, धुंदलवाडी आश्रमशाळेतील ७०० निवासी विद्यार्थी, तसेच चिंचले आश्रमशाळेतील ४०० विद्यार्थी भूकंपांच्या भीतीपोटी शाळेत जात नसणे, डहाणू तालुक्यात पालघर, वसई तालुक्यात मोठया प्रमाणात रहिवाशी वसाहती व संकुले असून २०१० पासून इमारतींची रचना भूकंपप्रवण क्षेत्र-३ अनुषंगाने करण्यात आलेली असणे, परिसरात भूकंपाच्या मोठया व मध्यम धक्क्यांनी सुरक्षिततेचा निर्माण झालेला प्रश्न, परिणामी गावपातळीवर जाऊन नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण पसरू नये यासाठी जनजागृती करून आपत्कालीन कार्यवाहीचे प्रशिक्षण देण्याची गरज, याबाबत शासनाने करावयाची तातडीची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (८) सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, शरद रणपिसे, रामहरी रुपनवर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री जनार्दन चांदूरकर, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.अमरनाथ राजूरकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"ठाणे जिल्हयातील अंबरनाथ येथील शासकीय छाया रुग्णालयात चूकीच्या औषधांमुळे १२ महिला रुग्णांना रक्ताच्या उलटया झाल्याचे माहे डिसेंबर २०१९ दरम्यान उघडकीस येणे, येथील १२ महिला रुग्णांना सेप्टायनझोन नावाचे इंजेक्शन देण्यात येणे, त्यानंतर सर्व महिलांना उलटया सुरु होणे, त्यामुळे रुग्णालयात तणाव निर्माण होवून रुग्णांच्या नातेवाईकांमध्ये चिंतेचे वातावरण निर्माण होणे, रुग्णांना मुदतबाहय औषध देण्यात येऊनही रुग्णालय प्रशासनाद्वारे त्याचा इन्कार करण्यात येणे, छाया रुग्णालय प्रशासनाने आपल्या रुग्णालयातील सर्व रुग्णांना औषधोपचारांसाठी दुसऱ्या रुग्णालयात हलवून जबाबदारी झटकण्याचा प्रयत्न केलेला असणे, एकूणच या प्रकरणी रुग्णालय प्रशासनाची संशयास्पद भूमिका असल्याने या प्रकरणी सखोल चौकशी होऊन या रुग्णालयाच्या प्रशासनातील या घटनेशी संबंधित असणाऱ्यांवर कायदेशीर कारवाई व्हावी तसेच सदर रुग्ण महिलांना आर्थिक मदत मिळावी अशी या बाधित महिला रुग्णांच्या नातेवाईकांची मागणी असणे, परिणामी या महिलारुग्ण व त्यांच्या नातेवाईकांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना, त्यामुळे शासनाने याबाबत तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

चार : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).

- मध्यंतर -

पाच : राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा (पहिला दिवस).

सहा : अॅड. अनिल परब, सर्वश्री हेमंत टकले, शरद रणपिसे, रामदास कदम, विक्रम काळे, रामहरी रुपनवर, गोपीकिसन बाजोरिया, किरण पावसकर, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रविंद्र फाटक, सतिश चव्हाण, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, नरेंद्र दराडे, श्रीमती विद्या चव्हाण, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, सर्वश्री विप्लव बाजोरिया, आनंद ठाकूर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री विलास पोतनीस, अनिकेत तटकरे, डॉ.सुधीर तांबे,

डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, सर्वश्री जगन्नाथ शिंदे, अमरनाथ राजूरकर, अंबादास दानवे, प्रकाश गजभिये, डॉ.वजाहत मिर्झा, सर्वश्री अब्दुल्लाखान दुराणी, ख्वाजा बेग, हरिसिंग राठोड, आनंदराव पाटील, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"विदर्भातील मिहान येथे दीड लाख नोकऱ्या देण्याची योजना असताना गेल्या पाच वर्षांत नोकऱ्या व रोजगाराचे प्रमाण अत्यल्प असणे, विदर्भाच्या महत्वाकांक्षी मिहान प्रकल्पाला चालना देण्यासाठी सर्वोतोपरी गरज, विदर्भातील विद्यापीठांमधून दरवर्षी लाखो पदवीधर निर्माण होणे, बेरोजगार युवकांची वाढती संख्या लक्षात घेता मिहानमध्ये रोजगार वाढीसाठी जड उद्योग, कृषी प्रक्रिया उद्योग, ऑटोमोबाईल प्रकल्प सुरू करण्याची आवश्यकता असणे, विदर्भातील विद्यापिठांनी रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम तयार करणे, त्याद्वारे रोजगार निर्मिती करण्याची आवश्यकता असणे, जलयुक्त शिवार योजनेने मोजक्याच शेतकऱ्यांच्या शेतात पाणी पोहोचलेले असणे, विदर्भातील सिंचनाचा अनुशेष मोठ्या प्रमाणात असल्याने तो भरून काढण्याची गरज असणे, विदर्भातील प्रलंबित १३४ सिंचन प्रकल्पांना चालना देण्याची गरज असणे, त्याकरिता राज्य सरकारने विदर्भातील सिंचन प्रकल्पांना अधिकाधिक निधी देऊन निश्चित कालमर्यादेत सिंचन प्रकल्प पूर्ण करणे आवश्यक असणे, जल नियामक प्राधिकरणाने आगामी पाच वर्षांत सिंचन अनुशेष दूर करण्याची माननीय राज्यपालांना सादर केलेल्या पाच वर्षीय योजनेला गांभीर्यपूर्वक पूर्ण करण्याचे निश्चित धोरण आखण्याची गरज असणे, गोसेखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प सन २०२४ पर्यंत पूर्ण करण्याचे फेरनिर्धारित करण्याच्या धोरणाचा तातडीने फेरआढावा घेण्याची गरज असणे, गोसेखुर्द प्रकल्प २४ महिन्यात पूर्ण करण्यासाठी राज्य सरकारकडून निश्चित धोरण आखण्याची व निधी पुरवठा करण्याची तातडीची गरज असणे, विदर्भातील कापूस, सोयाबीन, तूर, धान, मका इत्यादी उत्पादनावर आधारित कृषी प्रक्रिया प्रकल्प भंडारा, गोंदिया, गडचिरोली, बुलडाणा व अकोला या जिल्हांमध्ये निर्माण करणे, संत्रा प्रक्रिया प्रकल्पाला नवीन चालना देण्याची गरज असणे, विदर्भातील औष्णिक वीज प्रकल्पांच्या अत्याधुनिकीकरणासाठी राज्य सरकारने तातडीने पावले उचलण्याची गरज असणे, या प्रकल्पांना नियमित कोळसा पुरवठा करण्यासाठी आवश्यक उपाययोजना करणे, विदर्भासह राज्यातील पर्यावरणाला धोका निर्माण झाला असून मागील सरकारने घोषित

३३ कोटी वृक्षलागवड योजनेत मोठा गैरप्रकार झाला असणे, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर रुग्णालय आणि अनुसंधान संस्थानला आघाडी सरकारच्या कार्यकाळात सन २०१४ मध्ये मंजूरी देणे, सदर मंजूरी देण्यात आल्यानंतरही रुग्णालयाचे काम अद्याप सुरू न होणे, अमरावतीत वस्त्रोद्योग पार्कला शासनाकडून प्रोत्साहन मिळण्याची तेथील उत्पादकांची अपेक्षा असणे, विदर्भात राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, गोंडवाना विद्यापीठ, तसेच कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विद्यापीठ तसेच महाविद्यालयामध्ये मोठ्या प्रमाणात रिक्त जागा असणे, त्यामुळे उच्च शिक्षणाच्या गुणवत्तेवर परिणाम होणे व त्याचा परिणाम विदर्भातील रोजगार निर्मितीवर होणे, नागपूरातील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर रुग्णालयातले अपग्रेडेशनचे काम रखडणे, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आंतरराष्ट्रीय विमानतळाच्या विस्तारीकरणाचे काम जमिनी अभावी रखडणे व याकडे शासनाने लक्ष देण्याची गरज असणे, मागील ५ वर्षात विदर्भासाठी मोठमोठ्या घोषणा करणे परंतु त्या पूर्ण न होणे, विदर्भात वन वन्यजीव पर्यटन विकासाकरिता उपलब्ध असणारी विपूल साधनसंपत्ती व संधी यांचा उपयोग करून आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या संसाधनासहीत विकास करणे, पर्यटकांना आकर्षित करून अनेक बेरोजगारांना रोजगार उपलब्ध व्हावा, राज्याच्या आर्थिक क्षमतेत वाढ व्हावी व पर्यटन तसेच सेवा उद्योग वाढावा, राष्ट्रीय वन्यजीव पर्यटन स्थळाप्रमाणे वन्यजीव सर्किट तयार करून ताडोबा, पेंच, नागझिरा इत्यादी वन पर्यटन स्थळे विकसित करणे, विदर्भातील तिर्थक्षेत्र व पर्यटन स्थळांचे सर्किट तयार करून रोजगार निर्मिती वाढविणे, विदर्भातील रस्ते विकासाचा बॅकलॉग लक्षात घेता राज्य महामार्गाचे चौपदरीकरण करण्याची आवश्यकता असणे, नागपूर येथील इंदिरा गांधी वैद्यकीय महाविद्यालय व इस्पितळाला आंतरराष्ट्रीय स्वरूपाचा दर्जा प्राप्त करून देण्यासाठी प्रयत्न करण्याची आवश्यकता असणे, विदर्भातील शेतकऱ्यांसाठी दुय्यम स्वरूपाचा महत्वपूर्ण दुग्धव्यवसाय वाढीसाठी एन.डी.डी.बी. च्या सहकार्याने मराठवाडा व विदर्भात पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसायाच्या कार्यक्रमाला चालना देऊन शेतकऱ्यांना स्थायी उत्पन्न निर्माण करण्याची आवश्यकता असणे, मिहानमध्ये योगगुरु रामदेव बाबांच्या पतंजली फुडपार्कने गाशा गुंडाळल्याने तेथील कर्मचाऱ्यांवर बेरोजगारीची कुऱ्हाड कोसळणे व परिणामी हजारो कर्मचाऱ्यांच्या परिवारावर उपासमारीची वेळ येणे,

विदर्भातील रस्त्यांची कामे अपूर्णावस्थेत राहणे, त्यामुळे रस्ते अपघातांचे केंद्र बनणे, विदर्भात मोठ्या प्रमाणात रस्त्यांचा अनुशेष असणे, मेळघाट व्याघ्रप्रकल्पातील गावांचे तसेच पेढी प्रकल्पाच्या पुनर्वसनाचे काम गेल्या ५ वर्षांपासून रखडणे, विदर्भातील कापूस उत्पादनावर आधारित सुतगिरण्या व कापूस उद्योगाला चालना देण्याची गरज असणे, विदर्भाच्या विकासासाठी धोरणात्मक निर्णय घेऊन उपाययोजना करण्याची नितांत आवश्यकता व करावयाची कार्यवाही विचारात घेण्यात यावी."

विधान भवन,
नागपूर
दिनांक : १६ डिसेंबर, २०१९

राजेन्द्र भागवत
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद.